

Asia: VN/2801/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Laki jätelain muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

15 §. Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus

Esityksessä ehdotettu yleinen velvollisuus lajitella jätteet järjestetyn erilliskeräyksen mukaisesti on merkittävä täsmennys nykyiseen sääntelyyn. Autopurkamotoiminnassa tämä velvoite toteutuu ELV-ajoneuvoja koskevassa käsittelyprosessissa, jossa ajoneuvot esikäsitellään ja niistä erotetaan uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvat osat sekä materiaalikierrätykseen ohjattavat jakeet. Liitto korostaa, että syntypaikkalajittelun avulla materiaalit pysyvät puhtaina, mikä mahdollistaa korkealaatuisten kierrätysmateriaalien valmistamisen.

Liitto kuitenkin katsoo, että esityksestä jää jossain määrin epäselväksi, miten ehdotus vaikuttaisi ELV-ajoneuvojen (romuajoneuvojen) käsittelyketjuun. Koska romuajoneuvojen käsittely on jo nykyisellään tarkoin säänneltyä, on tärkeää selvittää uuden yleisen lajitteluvaihtoehdon suhdetta ELV-sektorin erityisvaatimuksiin ja vakiintuneisiin prosesseihin, jotta vältetään mahdollisilta tulkinvaraisuuksilta käsittelyprosessin eri vaiheissa.

15 c §. Kielto kerätä kierrätyskelpoista tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvaa jätettä energijätteenä

Uusi 15 c § kieltäisi kierrätyskelpoisen tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvan jätteen keräämisen energijätteenä. Liitto toteaa, että autoperäisen jätteen käsittelyketjussa, jossa purkamisen jälkeinen materiaali toimitetaan silppurilaitoksille materiaalina hyödyntämistä varten, ei tyypillisesti käytetä energijättekeräystä kierrätyskelpoisille jakeille. On kuitenkin huomioitava, että jätteen kierrätyskelpoisuus on tapauskohtaista ja riippuu muun muassa epäpuhtauksista, haitta-aineista ja markkinoiden kysynnästä.

21 a §. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus

-

21 b §. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimukset ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuus

-

22 §. Valtion viranomaiset

-

57 §. Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus

-

93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus

-

100 §. Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin

-

121 §. Velvollisuus laatia siirtoasiakirja

Sääntelytaakan keventämiseksi ehdotettu siirtoasiakirjan laatimisvelvollisuuden rajaaminen tilanteissa, joissa jäte luovutetaan jakelijan vastaanottopisteeseen, on Autopurkamoliiton näkemyksen mukaan tarkoituksenmukainen muutos. Se selkeyttää lainsäädäntöä vastaamaan jo nykyisin noudatettavia toimintatapoja pienien jäte-erien osalta. Sinällään muutos ei tuo ELV-ajoneuvojen käsittelijöille liiton käsityksen mukaan mitään mainittavaa kevennystä.

122 §. Tiedonsaantioikeus

-

124 §. Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat

Esitys ehdottaa hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan erilliskeräyksen valvonnan tehostamista ja näiden toimintojen sisällyttämistä määräaikaistarkastusten sekä valvontasuunnitelmien piiriin.

Suomen Autopurkamoliitto pitää vapaamatkustuksen kitkemistä välttämättömänä, mutta korostaa, että valvonnan painopisteen on oltava normaalien lupamenettelyiden ja virallisten käsittelyketjujen ulkopuolella toimivissa tahoissa. Alan kannalta on epätarkoituksenmukaista kohdentaa valvontaresursseja yrityksiin, jotka ovat jo osa säänneltyä ELV-ajoneuvojen käsittelyketjua ja noudattavat ympäristölupapalveluita. Sen sijaan valvonnan tulisi painottua laittomiin ja luvattomiin ELV-ajoneuvojen kerääjiin ja käsittelijöihin, jotka muodostavat varsinaisen vapaamatkustajaongelman ja aiheuttavat kilpailuvääritystä sekä ympäristöriskejä.

Voimaantulosäännös

-

Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

-

Muuta huomioitavaa

Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen

Esityksen tavoitteena on parantaa jätteiden lajittelua, lisätä erilliskeräystä ja kierrätystä sekä vähentää uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvan jätteen polttoa. Suomen Autopurkamoliitto toteaa, että esityksen painopiste uudelleenkäytön valmistelun edistämiseksi on linjassa purkamoteollisuuden vakiintuneen toimintamallin kanssa, jossa osien uudelleenkäyttö on ensisijaista suhteessa muuhun jätehuoltoon.

Autopurkamoliitto katsoo, että esitetyt muutokset korostavat uudelleenkäytön valmistelun merkitystä ja materiaalien arvon säilyttämistä mahdollisimman korkeana.

Koponen Ilkka
Suomen Autopurkamoliitto r.y.